

Nincs párja Európában

2010 március 05. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

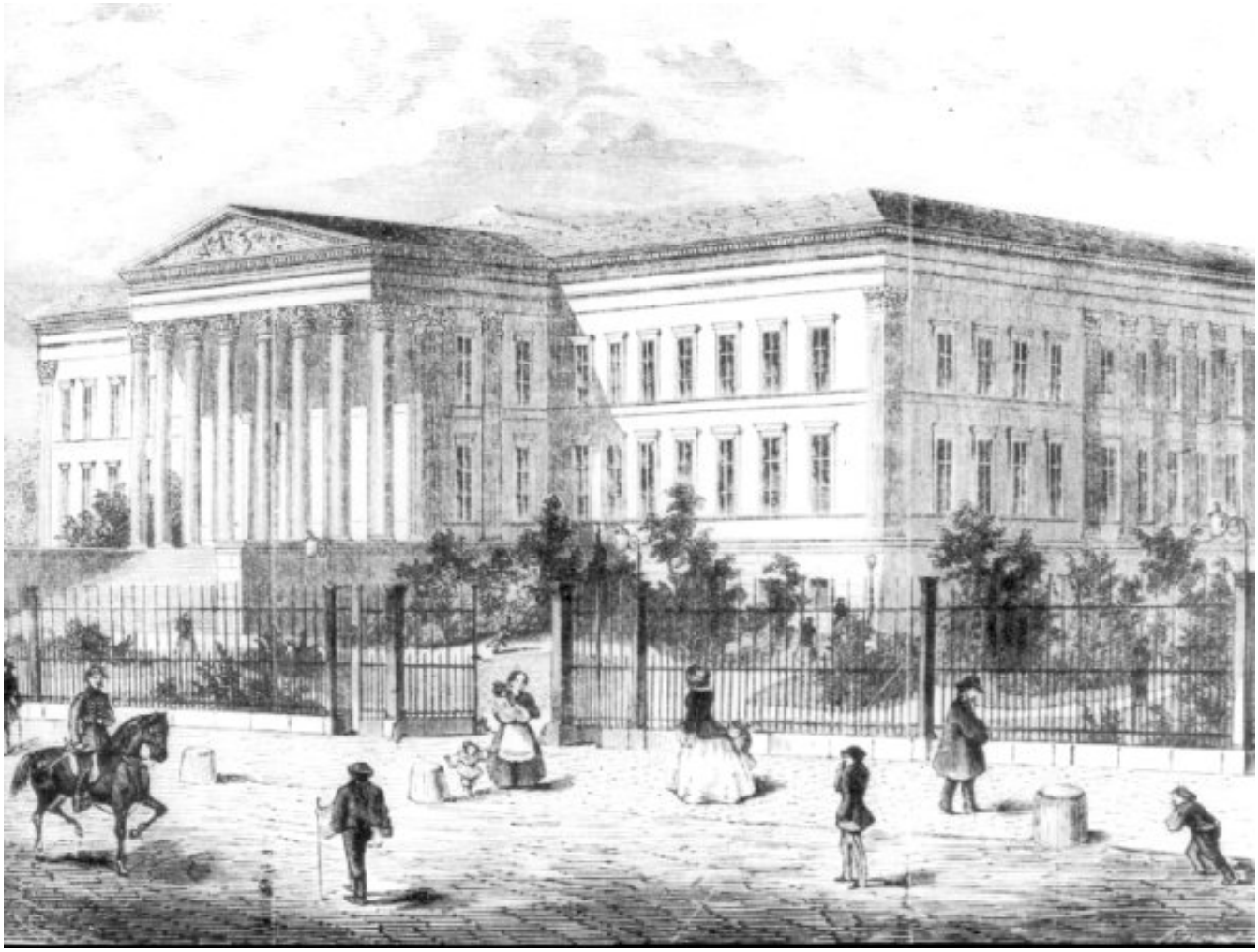
Értékelés kiválasztása

Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt id?k, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párját ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot.

Szobroknak néztem, lovasokat láttam alakjaikban – bár az egyik lónak csak három lába van –, s ezért úgy is fényképeztem azt a két akvamanilét (az akvamanile fémb?l készült, állatot ábrázoló középkori vízönt? edény), mintha ónádasok között poroszkáló vadászokat ábrázolnának, amelyekre méltán büszkék lehetünk. Ennek egyik oka, hogy ezek a középkori bronzm?vesség legszínesebb, legérdekesebb emlékei. De ami még fontosabb: a Nemzeti Múzeum két, lovas vadászt ábrázoló edénye különleges helyet foglal el az európai akvamanilék között.

„Nagyon kevés hasonló maradt fenn, lényegében egy hat tárgyból álló, szorosan összetartozó kis csoport – írja Lovag Zsuzsa régész, m?vészettörténész. – Mindegyik lovon ül? vadászt ábrázol, legfontosabb – a többi, keleti és nyugati akvamanilét?l egyaránt eltér? – ismertet?jegyeik közül legfeljebb egy-egy hiányzik valamelyiken. Ezek a közös jegyek: a lovas nagy, alul csúcsba futó pajzsa, a szájához emelt vadászkürt, a ló nyakán domborm?vesen megmintázott futó nyúl és a nyereg mögött, a ló farán álló kis kutyafigura.
A hat lovas akvamanile közül kett? (a most, illetve a múlt héten bemutatott – M. Z.) Magyarországon került el?. Egy harmadikat ugyancsak a középkori Magyarország területén, egy felvidéki Árpád-kori falusi templom romjai között találtak meg, ma a besztercebányai múzeumban van. (Ezeken kívül még egynek biztos a lel?helye, Svédországban találták. A leningrádi és a koppenhágai lovasok ismeretlen helyr?l kerültek múzeumba.)
A tárgyak készítési idejének a meghatározásában jó támpontot jelent a lovasok viseletének, fegyverzetének, a lószerszámnak az ábrázolása. Az itteni, a kisjen?i lovas kúpos sisakja, a csoport majd minden tagján megtalálható dudoros, hosszú normann pajzs, az alacsony, félkörös kápájú nyereg és a rövid, tüskés sarkantyú együttes el?fordulása a XII. századra mutat. De ha körülnézünk a XII. században készült európai akvamanilék között, lovasainknak sehol sem találjuk párját.”
Egy másik, fontos észrevétel: „Ilyen lovasokat ábrázoló edényeket ebben a korban sehol sem találunk. De lovakat igen. Mégpedig hasonló, széles szügy?, rövid lábú, ívelt, vastag nyakú és – mint a kisjen?i – berakással díszített vagy mandula alakúra formált szem? lovakat. Ezek Dagesztánból, Perzsiából és a Kaukázus vidékér?l származnak, s az akvamanilék módjára üregesen öntött füstöl?edények. Ezekb?l megállapítható tehát, hogy lovasaink egész megjelenésében a perzsiai, kaukázusi fémm?vesség elemei keverednek a sztyeppi nomád hagyományokkal és az európai fegyverzet ábrázolásával. Ennek a három összetev?nek a XII. században csak egy

találkozási pontja lehetett, a középkori Magyarország.”
Ez az a „pont”, ahol élünk, és ami érthet?vé teszi, miért született itt a honfoglalás kora óta máig annyi új és annyi más.

Móser Zoltán, mno.hu

Ajánló